

pač nobeno dekline, nobena žena ni pustila več, da bi ji bil dvoril?...

O — kaj še!... Njegov nimbos je bil le še pridobil!... Poslej je le še bolj imponoval raznim — damam!... Prej kakor slej je smel pri veselica h plesati z njimi, nositi jim pahljačo in laskati se jim...

»Krasna ste, krasna — najkрасnejša!« je govoril zdaj tej, zdaj oni, a vse so mu verjele in vse so bile srečne spričo takih besed...

Ne, prav nič mu niso zamerile tistega...

In to se zdi meni na tej celi povesti še najbolj čudno!...

MITOS. FRAN ŽGUR. PODDRAGA.

Gora visoka na desno,
gora visoka na levo —
V dolini v lesu temnem
z milo sprehajam se devo.

Vse nizzdol v dolino
bistri hitijo studenci —
Z miljenko mojo pri enem
skupaj sediva v senci...

Pan nas potajno gleda
in gladi si klasično bračo —
Čaka težko, nestrpno
na krasno svojo Najado...

Rož si pogozdnih krog čela
v kodre je bujne zataknil —
V ljubico mojo kraj mene
Pan se je, mislim, zamaknil...

OKOLO SV. ZAKONA. BOŽIDAR TVORCOV. KALUGA.

Za poslednja leta dal je naš senat več razsodb glede zakonskega življenja, ktere so velike veljave, principialnega pomena za tiste kroge človeške družine, katerim so namenjene.

Uže lani sem vam pisal o prevažni odločbi senatski glede seiskih i meščanskih žen, katerim je bila dana pravica, da si morejo zahtevati prava živeti posebej

od moža proti soglasju i volji poslednjega, če jih ta trinoži ili če jim ne daje potrebnih sredstev na hrano i k življenju v obč. Blagotvornost te odločbe pa je posebno velika i dragocena še tudi zato, ker so jo nenavadno priblizili občinstvu, priblizili jo tako, da mu ni treba na to ni sodnij, ni visokih vladnih krogov osrednje uprave, a stvar rešujejo na deželi zemski načelniki, v mestih pa načelniki gubernij — gubernatorji.

Začetkom tekočega leta pa je oddelek državljanskega departamenta prijavil dve naredbi glede skupnega zakonskega življenja. Prva glasi približno: Sodnija more pritrđiti ženi pravo, živeti posebej od svojega moža, če se ta izogiblje živeti skupno z ženo. Druga pa daje pravico ženi, živeti posebej od svojega moža, če sodniji dokaže, da po krivdi svojega moža ne more živeti z njim skupaj.

Vse privedene določbe senatske kategorije, kakor sami vidite, ščitijo i ohranjujejo žene od krivic, ktere jim morejo učinjati njihni možje. Meseca junija pa je »Vestnik Prava« priobčil senatsko razsodbo, ktera je pa podobna nožu, ki reže na dve plati.

Bila sta soprog i soproga E. Poročila sta se spomladi 1883. leta. Živela sta skup, srečno in nesrečno, tega sodnijski akti ne govore, pač pa je iz njih razvidno, da njuno skupno življenje ni bilo dolgo trajno; kajti črez dobro leto, jeseni 1884. leta, sta bila uže vsak sebi: žena je zvezala svojo culico ter z novim ljubčekom zapustila svojega moža z njegovim pohištvo. Leta 1897. pa se je obrnila v sodnijo, kteri je povedala, da živi posebej od svojega moža, ker po krivdi poslednjega ne more živeti z njim, da je svoje imetje potratila, da torej nima sredstev k življenju, a mož je noče zopet vzeti k sebi.

Soprog je hotel tak pasji zakon na vselej raztrgati, se ve da, sodnim potom ter je sodniku pojasnil, da ga je žena leta

1884. zapustila brez uzroka i povoda od njega, da je potem vedno kazala svoje neželene živeti z njim skup, je bila vedno v ljubovni zvezi z drugim ter ima dovolj svojega imetja, okolo 70.000 rubljev.

Kako je okrajna sodnja postopila s to tožbo, jaz ne vem; deželna sodnja pa je razsodila to pravdo v prid soproge. Uzroke za svojo razsodbo privedla je pa tako: Ni bistveno, zakaj sta se razločila mož i žena i kdo iz nju je kriv te ločitve. Glavno je to, da je soproga leta 1896. zaman skušala pobotati se s svojim soprogom. Res je bilo, da je omenjenega leta prišla žena k možu, dasi mu je leta 1884. i 1886. pisala, da se k njemu nikoli več ne vrne. Po svidenju z možem pa je pri poslednjem rekla svojej služanki: »Maša, greva domov, mož ne hoče živeti z menoj...« Ne glede na to pa je l. 1897. gospa E. prosila svojega predvoditelja dvorjanstva, da bi jej ta pomagal pa le spraviti se s svojim soprogom.

Gospod E. pa z razsodbo deželne sodnije ni bil zadovoljen. Stvar je došla do senata, kateri je pa na to tožbo pogledal drugače, nego je to storila deželna sodnja. Utok g. E. je senat odobril ter izrekel svojo razsodbo v smislu soproga, nad katerim se je njegova žena tak dolgo rogala... Senat navaja prav za prav le en motiv, pa ta je toliko težak i važen, da je z njim ovrget vso kazuistiko deželne sodnije.

Mož ima pravo na svojo ženo le tedaj, če zna i izpolnjuje dolžnosti svoje oziroma svoje žene. Ta aksioma je tako prvotna i pravna, da velja tudi narobe, to se pravi: žena ima pravico do svojega moža le tedaj, če zna i izpolnjuje svoje dolžnosti oziroma svojega moža kot vestna gospodinja i gospodarica njegovega imetja i družine.

Če je res, da so do zdaj morali zakoni i postave braniti ženske pred nasiljem juridično bolj močnih moških, je res tudi to, da so tudi v tem obziru stari časi minoli, da se zdaj tudi mej ženskami nahajajo take

ptice, ktere se sodnij ne plašijo, pač pa v njih prav spretno umejo ne le ščit ti svoje pravice, a tudi celo izkoriščati pravice svojih možev.

I naše zakonodajske oblasti so si v pravi čas urazumele duh novodobni, duh ženske i moške ravnopravnosti. Vložile so namreč uže l. 1897. v državni svet načrt takih pravil, po katerih vlada meni urediti vsaksebno življenje sprogov, kjer tudi možje morejo zahtevati si prava živeti posebej od svojih žen. Daj Bog, da bi državni svet skoro utrdil to postavo ter bi jo predložil carju podpisati ono: »Быть по сему!« (Byt' po semú!) Kolikim prepriom bo konec, koliko nesreče bo kraj čez to postavo...

VEČERNE URE. UTVA. TRST.

IV.

Grob samoten — tužne vrbe
veje nanj se sklanjajo,
šepetajo, trepetajo,
v polumraku sanjajo.

Grob — srce, samotna vrba,
sanjajoča duša ti;
misli tvoje trepetajo
pri spominih prošlih dni...

PRAVICA. SPISAL F. J. DOLJAN.

Svetovalstveni tajnik N. je lezel počasi proti preiskovalnemu sodišču, kjer ga je čakalo spet toliko hudega posla. Imel je navado, da je hodil sk'onjen in s povešeno glavo, a danes mu je lezla glava še bolj nizdol, nego sicer, kajti slučaj, s katerim so se bavile njegove misli, je bil posebno siten...

Pred nekolikimi dnevi so bili namreč prignali v preiskovalni zapor človeka, ki je bil pri belem dnevu v eni najobludenejših ulic zagnal nekemu loterijskemu nabiralcu kamen v glavo ter ga pobil. Poškodba se je izkazala sicer kot lahka in